

A zenekari konszolidáció történetének legújabb fejezetei

Támogatás szempontrendszer alapján, változatlan összegekkel?

A magyar zenei élet permanens problémája a szimfonikus zenekarok alulfinanszírozottsága. Az együttesek emiatt évek óta rendszeresen felemelik a hangjukat, van, aki hangosabban, és van, aki eredményesebben lobbizik, de az átfogó, mindenkit érintő megoldás egyre várat magára.

S bár az utóbbi néhány esztendőben az állami támogatások összege jelentősen emelkedett, sajnos a pénz még így sem elegendő. Több zenekart évről évre a megszűnés veszélye fenyeget, sokan pedig csak vegetálnak a rendelkezésükre álló összegekből. Óriási szakadékok alakultak ki a fővárosi és a vidéki zenekarok között, s az ugyanolyan végzettséggel rendelkező művészek fizetése között akár tízszeres lehet a különbség. A támogatások jelenlegi elosztásával sem elégedett mindenki, éppen ezért a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége valamint a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete javaslatokat tett a zenekarok konszolidációjának főbb elveiről. Bár most még nem tudni, hogy a 2005-ös költségvetésben mekkora összeg jut erre a területre, az már elég valószínűnek látszik, hogy a finanszírozási rendszer átalakulóban van.

„A zenekari konszolidáció kérdése már több mint tíz esztendeje folyamatosan napirenden van. Az együttesek vezetői, és a szakszervezet is állandóan szót emelt az anyagi problémáik miatt, de nem volt igazi mozgásterünk, mert ezen a területen lényegében nem alakultak ki – egy-két, nem jelentéktelen változástól eltekintve – új források” – meséli a finanszírozási gondok kezdeti szakaszáról dr. Gyimesi László, a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezetének főtájkára. „Ugyanakkor ezt az időszakot egyébként a viszonylagos stabilitás jellemezte. A korábbi évek alatt ugyanis létrejött – nem feltétlenül mindenki egyetértésével és örömeire – egy bizonyos hierarchia, amely azt jelentette, hogy a fővárosi ún. nagyzenekarok anyagi helyzete jobb volt, mint a vidékieké, s közöttük helyezkedett el a MÁV és a MATÁV együttese. Az alulfinanszírozott együttesek érdekében a szakszervezet terjesztette 1990-ben az Országgyűlés elé azt a kezdeményezést, hogy szülessen végre egy olyan kiegészítő támogatási keret, amelyből az önkormányzati fenntartású együttesek, zenekarok és énekkarok részesülhetnek. Annak idején, 1991-ben ez az összeg 80 millió forint volt, de az eltelt évek során a sokszorosára nőtt. (Idén már egymilliárd forintot

osztottak szét a Belügyminisztérium költségvetésében szereplő keretből.) Az, hogy ebből ki mekkora összeget kap, elég hamar eldőlt, a hat vidéki nagyzenekar azonos támogatást kapott, s a többi együttes pedig arányosan részesült még a pénzből. A gondot ekkor még nem is az elosztás, hanem inkább az jelentette, hogy többen nem kerülhettek be ennek a keretnek a kedvezményezettjei közé (pl. a MÁV, a MATÁV Szimfonikus Zenekarnak is csak az utóbbi években sikerült, amikor szerződést kötöttek egy-egy kerületi önkormányzattal, s a mai napig nincsenek benne a Rádió zenei együttese és a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara sem).

S bár ez a kiegészítő forrás valóban segítséget jelentett a zenekaroknak, de azért nem oldotta meg a problémákat. Sőt, az együttesek közötti ellentétek akkor kezdtek igazán éleződni, amikor 1992-ben a korábban egyesületi formában muzsikáló Budapesti Fesztiválzenekar állandó fővárosi intézménnyé vált. Született ugyanis egy olyan együttes, amelynél a muzsikusok kiemelt fizetéseket kaptak, sokkal jelentősebb bérekért játszottak, mint ami korábban a hazai zenei életben megszokott volt. Ez egyrészt sokkolta a zenei közvéleményt, másrészt pedig elkezdte maga után húzni a többi együttest is. Min-

denki igyekezett minél több forrást találni, hogy emelje, s ezáltal az együttesénél tartsa a legjobb zenészeit. De nem mindenkinél sikerült többlétszámú támogatásokhoz jutnia, s ekkor kezdődött a hátrányos helyzetben lévő együttesek leszakadása, anyagi ellehetetlenülése.

A következő ilyen óriási töréspontot, s további szakadékok kialakulását 2000-ben az jelentette, amikor az állam a Fesztiválzenekar után léptette a saját együttesét, és a Rockenbauer Zoltán vezette kulturális tárca többszörösére növelte a Nemzeti Énekkart és Kottatárat is fenntartó Nemzeti Filharmonikusok (korábbi Állami Hangversenyzenekar) költségvetését. Így a művészek fizetése jelentősen, 300%-kal nőtt, igaz a hazai viszonylatban kiemelkedő bérért szigorú próbajátékok során kellett bizonyítaniuk. Természetesen ez is egyfajta versenyt, konkurenciaharcot indított el a többi együttes között. Mindenki arra törekedett, hogyha nem is tudja olyan hatalmas mértékben emelni a muzsikusainak a fizetését, mint ahogyan ez az állami fenntartású zenekarnál történt, javítson valamit helyzetükön. Persze, ezt sem sikerült mindenkinek végrehajtania, s így alakulhatott ki az a helyzet, hogy ugyanolyan zenészdiplomával rendelkező, közalkalmazottként, vagy mun-

kavállalóként dolgozó muzsikuskok bére között akár több százezer forint is lehet a különbség. A vidéki, az önkormányzati fenntartású zenekaroknál ugyanis a zenészek átlagfizetése még ma is a közalkalmazotti illetménytábla garantált, azaz minimális mértékének felel meg általában (a MÁV Zenekarnál is hasonló nagyságúak a bérek).

De voltak, akik valamelyest követni tudták az élenjárókat, egy ideig például a MATÁV Szimfonikus Zenekarnál is elég jó fizetést kaptak a tagok, de ennél az együttesnél is komoly követelményeknek kellett megfelelnie az ottmaradóknak.

Majd az operaházi konszolidáció következtét 2001-ben, s annak következtében, hogy a dalszínház költségvetése közel há-

romszorosára nőtt, így a zenekarának tagjai szintén jelentősen magasabb fizetést kaptak.

A magasabb bérekért folyó versenyfutás pedig természetesen folytatódott, s mindenki igyekezett felkutatni az összes létező forrást. De a támogatások nem minden esetben a leginkább rászorultakhoz kerültek, hanem azokhoz, akiknek erősebb volt az érdekérvényesítő képességük. A problémákról nem született átfogó helyzetkép, különböző szubjektív döntések eredményeztek objektív eredményeket. S bár eközben a BM-keret, azaz az önkormányzati zenekarok, énekkarok központi támogatása jelentősen nőtt, (2003-ban például lényegében a duplájára, 990 millió forintra – ami egy 865 és egy 125 mil-

liós részből tevődött össze – emelkedett a támogatás összege), mindez nem ellensúlyozta azt, hogy a fenntartói oldalról érkező pénzek igen alacsonyak maradtak, ráadásul egyre nagyobb lett azoknak az együtteseknek a száma is, akik ebből a keretből részesültek. Többen kötöttek szerződést egy-egy kerülettel, így ők is a kedvezményezett közé kerültek, de a félprofi zenekarok aránya is egyre nagyobb lett.

A sokasodó anyagi problémák miatt sokan fordultak a kulturális tárcához, s a minisztérium akkori vezetője, *Görgey Gábor* zenekari konszolidációként (a BM keret mellett) tavaly külön támogatásban részesített néhány együttest. Így például a NKÖM három évre szóló szerződést írt

A támogatási rendszer három lépcsős átalakítása

Magi István, a NKÖM főosztályvezetője:

„A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma három éves távlatban szeretné átalakítani a zenekari finanszírozást. A fő célunk az, hogy a rendszer átláthatóbbá, világosabbá és pontosabbá váljon. Az első lépcsőfok az lenne, hogy – az eddigi gyakorlattól eltérően – a tagjaikat nem főállásban foglalkoztató zenekarokat a BM keretből ugyanolyan arányban támogatnánk, mint amekkorát saját önkormányzatuktól kapnak. Ezzel ugyanis elkerülnénk, hogy tőlünk várják a fennálló különbségek kiegyensúlyozását, és fenntartóikat is nagyobb áldozatvállalásra ösztönöznénk. Ezt a változtatást már a jövő évben szeretnénk végrehajtani, s így a BM keret elosztása is változhat.

A következő esztendőben pedig szeretnénk elérni, hogy megszülessen a támogatások elosztásának végleges kritériumrendszere. A Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége valamint a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete már megtette javaslatát a zenekari konszolidáció főbb elveire, de ez még csupán egy tervezet, várhatóan hosszas egyeztetésre lesz szükség, hogy a végső szempontrendszert felállítsuk, hiszen ehhez meg kell nyerni a szakma egészének az egyetértését. Ezt követően továbbra is a kuratórium javaslata alapján fogunk a támogatásokról dönteni, de ebben a munkában ezeket a kritériumokat is szem előtt tartjuk majd. Sőt, tisztán ennek a szempontrendszernek az alapján is készítünk egy támogatási táblázatot. A két listát összevetve derül majd ki, hogy a mérhető adatokon alapuló, szakmai szempontrendszer milyen változásokhoz vezethet, s ennek a kontrollnak a segítségével tovább alakíthatjuk, finomíthatjuk a normatívákat. Az végső cél ugyanis az, hogy a harmadik lépcsőnél már valóban csak a kritériumok alapján döntsünk az együttesek támogatásáról. Véleményem szerint két köztes évre – amikor párhuzamosan fut egymás mellett a kuratóriumi és a normatív rendszer –, van ehhez szükség, s az utána következő esztendőben már be lehet vezetni ezt az új, számokon alapuló elosztási formát. Ráadásul ezzel megszületik egy olyan szempontrendszer is,

amely pontosan meghatározza, milyen paramétereket, milyen infrastruktúrát kell egy zenekar fenntartójának biztosítania. Így sokkal áttekinthetőbb helyzetet teremtünk.

Fontos lenne az is, hogy ne kelljen a különböző jogi státus alapján választani a zenekarok között, ne kényszerüljenek együttesek arra, hogy látszólagos önkormányzati megállapodásokat kössenek. Ezért szeretnénk kialakítani egy olyan helyzetet, hogy a BM keret támogatottjai közé, a valóban önkormányzati fenntartású, illetve csak az önkormányzatok által támogatott zenekarok kerülhessenek. Ha pedig a BM keretből az új szempontok alapján az eddigőtől részben eltérő kör részesül majd, akkor a tavaly és az idén is kimondottan zenekari konszolidációra szánt összegből mások, más összegeket kaphatnak. Örülnénk, ha ezt a külön támogatási pénzt azok között oszthatnánk szét, akik máshonnan nem részesülnek ilyen segítségben.

Emellett úgy vélem ideje lenne, hogy az együttesek más forrásokat is felkutassanak, és hatékonyabbá tegyék a zenekari menedzsment munkáját. Ez a terület nem lehet ugyanis egyetlen szereplős, s nem lehet minden olyan esetben, amikor az adott önkormányzat, gazdasági társaság nehezebb gazdasági helyzetbe kerül, azonnal a kulturális tárcától kérni segítséget. A NKÖM nem tudja az összes hiányt fedezni. Ha ugyanis ez a folyamat továbbra is így folytatódik, és tovább torzul az egyes együttesek költségvetésének megoszlása, akkor egyre több zenekar hárítja a kulturális tárcára a szoros értelemben vett fenntartói feladatokat is. Ezt pedig nem tudjuk vállalni.

A költségvetési számokat még nem ismerem, nem tudom megmondani, pontosan milyen nagyságú összegekről dönthetünk a következő esztendőben, abban azonban bízom, hogy az idej számoknál jövőre sem találunk alacsonyabb összegeket. Reményeink szerint ezeket az összegeket 2005-től még jobban, még hatékonyabban tudják majd felhasználni az együttesek, s így valóban ők lesznek ezeknek a változásoknak a haszonélvezői!”

alá a Budapesti Fesztiválzenekarral, amelynek értelmében 2003-ban az együttes 300 millió forintot kapott, idén pedig 285 milliót, a következő évi összegről pedig a költségvetési törvény keretei között születik döntés, várhatóan az eddigi nagyságrendben. A minisztérium szerint ez az együttes ugyanis nemcsak a fővárosé, hanem a közös magyar kultúrkinccs része.

A zenekari konszolidáció összegének a nagyságáról, elosztásáról a tárca saját hatáskörében döntött, s így volt ez idei az esztendőben is, amikor *Hiller István* saját miniszteri keretéből kilenc zenekar működését támogatta, összesen 225 millió forinttal. Ahogy az erről kiadott sajtóanyagban is szerepelt: „azért, hogy azok az együttesek is jó körülmények között végezzenek színvonalas és eredményes munkát, akiknek fenntartói nem képesek az ehhez szükséges forrásokat önerőből megteremteni.”

(Idén a Filharmóniai Társaság 50 milliót, a Liszt Ferenc kamarazenekar és a MÁV Szimfonikusok 35 millió forintot kaptak, a Rádiózenekar 30 milliót vehetett át, a Rádióénekkar pedig 8 millió Ft-os támogatásban részesült. Új együttesek is bekerültek ebbe a körbe, a Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekar 35 milliót, az Osztrák–Magyar Haydn Zenekar 12 milliót, a Rajkó zenekar 5 milliót, a Danubia Szimfonikus Zenekar pedig 15 milliót kapott.)

De az év elején a kulturális tárca felkérte arra a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségét, hogy a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezetét is bevonva tegyen javaslatot a hazai hivatásos szimfonikus zenekarok konszolidációjának főbb elveire.

Ideje ugyanis, hogy végre egy egységes normatívva szülessen, ugyanis nagyon nehéz az együttesek anyagi helyzetének pontos feltérképezése. Hiába vannak konkrét költségvetési számok, ezek összehasonlítása sem igazán irányadó, hiszen szinte ahány zenekar, annyiféle egyedi helyzet. Nálunk ugyanis akad állami, önkormányzati, vállalati, alapítványi és egyesületi fenntartású együttes, van, amelyet közhasznú társaság és van, amelyet részvénytársaság működtet. Akad olyan zenekar, amelynek az irodáért, próbahelyiségekért, de még a fellépő ruhák használatáért sem kell fizetni, de van, ahol mindez százmilliósi többletkiadást jelent. A foglalkoztatottak köre is igen eltérő, hiszen míg egy vidéki, önkormányzati zenekar esetében mindenki köz-

alkalmazott, addig a Fesztiválzenekarban kivétel nélkül mindenki vállalkozó.

A szakmai szervezetek képviselői mekiláttak egy egységes kritérium-rendszer kidolgozásának, s ez a feladat az együttesek vezetői között is sokszor vitákat, nézeteltéréseket hozott. Pontosán meg kellett határozni például, mit is értünk szimfonikus zenekar alatt, mert ebben a kérdésben is voltak lényeges véleménykülönbségek. Ezért az első lépcsőben, a javaslat egyik részeként, egy fogalmakat és szabályokat tartalmazó dolgozatot készítettek, amely – felhasználva mind az MZTSZ által gondozott Művészeti törvény javaslat idevágó részét, mind pedig az MSZSZ korábbi, a hivatásos szimfonikus zenekarok fogalmát tisztázó állásfoglalását – javaslatot tesz a konszolidálandó együttesek körére. Emellett létrehozták azt az automatikus táblát, amelynek kritériumrendszere – az együttesek számszerűen kifejezhető, ezáltal összehasonlítható és mérhető tevékenységeit megfelelő súlyozással ellátva – alkalmas lehet a normatív rendszer létrehozására. Az elkészült anyagot a NKÖM illetékesei is jónak találták, így folytatódott a további munka. A második lépcsőben tágabb szakértői körben is elemezték az egyeztetések során elhangzott, különböző véleményeket. Egyértelművé vált, hogy csak akkor születik meg egy valóban átlátható, pontosan kiszámítható támogatási rendszer, ha a konszolidálandók köre tevékenységeiket tekintve egyértelműen összevethető. (Így

ezt a szempontrendszert nem lehet más profilú együttesekre, pl. énekkarokra vagy más műfajú zenekarokra is alkalmazni.)

„A konszolidációs elvek tisztasága és alkalmazhatósága érdekében a zenei együtteseket három csoportba osztottuk, s véleményünk szerint az általunk kidolgozott – és a későbbiekben még finomítandó – normatív értékelési rendszer összessége csakis az első két csoportra alkalmazható” – mondja *Popa Péter*, a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének elnöke. „Az első csoportba az önkormányzatok által fenntartott intézményként vagy 100%-os tulajdonosként működtetett hivatásos szimfonikus zenekarok tartoznak, a másodikba mindazok a hivatásos szimfonikus zenekarok, amelyek nem az I. csoport tagjai. A III. kör pedig azoké az együtteseké, amelyek sem az első, sem a második csoportba nem sorolhatóak (ide a félhivatalos vagy amatőr együttesek, szimfonikus zenekarok, kamarazenekarok, big-bandek, koncert- és cigányzenekarok, énekkarok, kamarakórusok, stb. tartoznak). Véleményünk szerint sajátos, a többi együttestől alapvetően eltérő helyzete miatt egyik konszolidálandó csoportba sem sorolható be a NKÖM által fenntartott Nemzeti Filharmonikus Zenekar, Énekkar és Kottatár, a kulturális tárcával több évre szóló, közhasznú megállapodást kötött Budapesti Fesztiválzenekar. Szintén nem tartozhat ide a NKÖM miniszteri keretéből hosszú évek óta külön támoga-

A kritérium-rendszer főbb irányelvei

A konszolidációhoz készített szempontrendszerben fontos adat az együttesek évi összes fellépésének a száma, s az éves munkamennyiségük is. Lényeges, hogy hány színhelyen kívüli belföldi valamint külföldi koncerten muzsikáltak, akárcsak az, hogy hány ifjúsági hangversenyt adtak az adott időszakban. Természetesen a kritériumok között a főállású művészek és a művészeti munkakörben foglalkoztatottak létszámát is megtalálni, akárcsak az értékesített jegyek mennyiségére és a becsült nézőszámra vonatkozó adatokat. A hangversenyen előadott magyar művek, kortárs hazai alkotások ősbemutatójának száma sem elhanyagolható. Lényeges, az együttes hang- és képfelvételeinek száma, ezen belül a kortárs magyar művek felvételeinek időtartama, akárcsak az, hogy a zenekar hány magyar vendégművészt hív meg szezononként. Emellett a rendszerben a fenntartó által biztosított éves költségvetési összeg is szerepel, s az, hogy ez növekvő tendenciát mutat-e. A felsorolt tizenhárom kritérium eredményei egy technikai mérőszámot adnak, s ezt elosztva a fenntartó által biztosított összeggel, hatékonysági mutatóhoz jutunk, amely kifejezi az adott együttes teljesítményét a támogatás tükrében, s alkalmas a további, „minőségi premizálásra.”

Támogatási rendszerek külföldön

Németországban a szimfonikus zenekarokat közpénzből, az önkormányzatok tartják fenn, s az együtteseket – többféle szempontot figyelembe véve – A, B és C kategóriába sorolják, s a társulatok ennek megfelelően kapják a támogatást. Franciaországban is az önkormányzati finanszírozás a jellemző, akárcsak Belgiumban. Hollandiában ugyanez a tendencia érvényesül, ott az egyetlen kivételt a Concertgebouw zenekara jelenti, amely más szisztéma alapján dolgozik. A négy nagy londoni szimfonikus együttes pedig kft. formájában működik. Ezeknek a zenekaroknak a költségvetésében akadnak szponzorpénzek is, de emellett az állami támogatás is jelentős. Nagy-Britanniában a BBC is üzemeltet együtteseket, de a vidéki szimfonikus zenekarok kivétel nélkül önkormányzati fenntartásúak. (S hogy a szponzori támogatásokról nálunk mennyire téves képzetek élnek, azt jól jellemzi, hogy az annyira csodált, s valóban rangos angol zenekaroknál az e területről érkező bevétel a legjobb esztendőben sem haladta meg az együttesek költségvetésének 8%-át!)

Ha pedig a tengerentúli helyzetet vizsgáljuk, az Egyesült Államokban például nem is fordulhatnak az együttesek támogatásért a kulturális tárcához, mert ott nem létezik ilyen minisztérium. A zenekarok mindmind magánkezdeményezésre születtek, alapítványok keretein belül működnek, és vezetőtestületek irányítják az életüket. Meglepő nagyságú azonban a mellettük dolgozó apparátus, management, hiszen létezik olyan zenekar, ahol többen vannak ezen a területen, mint ahányan az együttesben muzsikálnak. Harminc ember például csak azzal foglalkozik, hogy pénzt hajtson fel a zenekar számára, de emellett az amerikai jegyárak is jelentős bevételi forrást jelentenek, a tengerentúlon jóval inkább közelít egymáshoz az ár-érték arány, mint nálunk – összegezte tapasztalatait Kovács Géza, a Szimfonikus Zenekarok Szövetségének társelnöke.

tott, egyedülállóan régi, 150 éves múltra visszatekintő, és egyesületként működő Budapesti Filharmonia Társaság Zenekara. (Bízunk abban, hogy ennek az együttesnek a jövőben is megoldja helyzetét a külön miniszteri keretből kapott támogatás, s ez a segítség állandósul.) A Rádiózenekar számára szintén más megoldást kell találni, sajátos helyzete révén ugyanis ez az együttes sem tartozhat az előbb említett csoportokba. (ld. keretes anyag) Javaslatunkban azt is kifejtettük, hogy ez a támogatási rendszer csak akkor lehet eredményes – s ez is egyike a legfontosabb céloknak –, ha a források jelentősen nőnek. Egyelőre sajnos nem látjuk még a költségvetési adatokat, de az előzetes jelzések szerint legjobb esetben is csupán minimális emelkedésről lesz szó. Várhatóan a BM-keret is az ideivel megegyező nagyságú marad, (ami ugyan az ÁFA kompenzáció miatt kisebb összeget jelent, de a csökkenés nagyságrendje nem jelentős).

A szakmai szervezetek nemcsak a konszolidálható zenekarok köréről döntöttek, hanem a többszörös egyeztetési fázist követően kidolgozták azt a kritérium-rendszert is, amely megnevezi az együttesek számszerűen kifejezhető, ezáltal összehasonlítható, és mérhető tevékenységeit. (ld. keretes anyag).

„Nagyon bízunk abban, hogy az egyértelműen áttekinthető, pontos adatokkal mérhető szempontrendszer segít a tá-

mogatások lehető legjobb elosztásában, és jó közhangulatot teremt a színvonalas művészi munkához” – mondta Popa Péter.

A szakmai szervezetek ütemezési javaslatára szerint már a 2005-ös évi BM keret elosztásánál is alkalmazhatóak lennének az általuk kialakított elvek és kritériumok, egyelőre azonban ehhez még a szakmai kuratórium közreműködésére is szükség lenne. Lényegesnek tartják azt is, hogy a következő esztendőktől szűköljön a BM keretből támogatottak köre, s ebből az összegből valóban csak a hivatásos együttesek jussanak pénzhez. A konszolidációs alapnak pedig nem a zenekari költségvetési problémákat, egyenlőtlenségeket kell kompenzálnia, hanem valóban azokon segítenie, akik máshonnan nem jutnak támogatáshoz, de érdemeket a segítségére. Úgy vélik, objektív mérce van szükség, amely a zenekarok valódi teljesítményén alapszik. S természetesen mindenki reménykedik abban, hogy a kulturális, azon belül is a zenei területre fordítható összegek – ha nem is a következő egy-két esztendőben – de a jövőben lényegesen emelkednek majd, hiszen akkor lehet szó az együttesek helyzetének rendbehozataláról, valódi konszolidációról.

R. Zs.

(A cikk először a Gramofon című újságban jelent meg)

Rádiózenekar a széthullás szélén

A Magyar Rádió Művészeti Együttese (szimfonikus zenekar, énekkar, gyerekkórus és a Stúdió 11) már hosszú évek óta nem kapják meg azt az anyagi támogatást, amely elengedhetetlen feltétele lenne a kimagasló színvonalú munkának, pedig ezek a társulatok is nemzeti alapfeladatokat látnak el, tevékenységük legfontosabb sajátossága a nemzeti kulturális örökség gyarapítása. 2000–2004 között a Magyar Rádió Művészeti Együtteseinek központi költségvetési támogatása mindössze 32%-kal, 500 millió forintról 660 millióra emelkedett, míg ugyanebben az időszakban például a Nemzeti Filharmonikusok vagy az önkormányzati fenntartású hivatásos zenekarok és énekkarok központi költségvetési támogatása több mint kétszeres növekedést mutatott. A részvénytársasági keretek között működve, minden egyéb forrástól elzárva tagjainak fizetése nem csupán a budapesti nagyzenekarok bérszínvonalától maradt el tragikusan, hanem már a kisebb együttesek is megelőzik őket. Ez végképp aláássa az együttesek, különösen a zenekar színvonalát, morálját, s amennyiben rövid időn belül nem érkezik meg a hathatós segítség, számolni lehet ezek teljes széthullásával. A szakmai szervezetek a konszolidálási projekt keretei között nem látnak megoldást e három együttes helyzetének megnyugtató mértékű javítására, de nyomatékosan kéri és javasolja, hogy a kulturális tárca, valamint a fenntartó kutasson fel minden más lehetséges anyagi forrást, jogi megoldást, amellyel segíteni lehet.